

Uitvoeringsprogramma cultuur 2024 - 2027

Bruisende cultuurlands van waarde

Molenlanden

Inleiding

Voorwoord wethouder

Voor u ligt het uitvoeringsprogramma cultuur 2024-2027. Een programma dat de gemeente Molenlanden verdient én is gevuld in samenwerking met het maatschappelijk middenveld. Niet alleen zijn ontzettend veel cultuurmakers betrokken geweest bij de input voor dit programma, ook andere inwoners zijn veelvuldig betrokken.

Dit programma zet kunst en cultuur de komende jaren in de spotlights. Er is volop aandacht voor nieuwe vormen van cultuur, voor en door jonge makers en bezoekers. En ook voor de historie van en het erfgoed in ons prachtige gebied. In de korte periode dat ik nu wethouder van cultuur mag zijn, word ik aangenaam verrast door de organisatiekracht, en in onze samenleving heb ik al meerdere mooie culturele activiteiten mogen meemaken.

Er liggen veel kansen en ik zie ook de uitdagingen die de betrokken hebben opgemerkt bij opstellen van dit document. Er is dus nog veel werk te doen om de komende vier jaar een impuls te geven aan het versterken van de waarde van cultuur in Molenlanden.

Tot slot dank ik alle betrokkenen voor het tot stand komen van dit uitvoeringsprogramma. Ik kijk er naar uit om hier samen de schouders onder te zetten!

Maarten van Helden
Wethouder cultuur

Inhoud

Voorwoord wethouder	2
1. Wensbeeld: Molenlanden – Bruisende cultuorpolder van waarde.....	4
2. Bruisende cultuorpolder van waarde – De weg ernaartoe .	5
2.1 De eerste schreden	5
2.2 Resultaten onderzoek	5
2.2.1 Inwonersenquête	5
2.2.2 Onderzoek onder cultuuraanbieders	6
2.2.3 Cultuuravonden	6
2.2.4 Conclusies	6
3. Focus en actiepunten	9
3.1 Focus binnen cultuurbeleid	9
3.2 Actiepunten per pijler	9
Pijler 0a Cultuureducatie	9
Pijler 0b – Cultuurparticipatie	11
Pijler 0c - Cultuurontwikkeling	12
Pijler1a – Materieel erfgoed.....	14
Pijler 1 b – Immaterieel erfgoed.....	16
Pijler 2 – Musea	16
Pijler 3. Archeologie	16
Pijler 4 – Professionele kunst	17
Pijler 5 Bibliotheken	18
4. Organisatie	21

Wat houdt het in?.....	21
5. Evaluatie	23
6. Financiën	24

1. Wensbeeld: Molenlanden – Bruisende cultuurplein van waarde

Het uitvoeringsprogramma 2024-2027 geeft invulling aan het eerste cultuurbeleid van de gemeente Molenlanden, een beleid en programma dat de gemeente verdient. Het uitvoeringsprogramma geeft invulling aan de wensen en behoeften om te komen tot een sterker cultuurland, passend bij de tijd en werkend aan het wensbeeld:

Een samenleving midden in de polder waarin we elkaar ontmoeten, kennis delen en elkaar inspireren. Waarin jongeren kunnen groeien en bloeien en waar ruimte is voor nieuwe ontwikkelingen in de kunsten. En om samen met inwoners, bedrijven, verenigingen, maatschappelijke organisaties en kerken de gemeente Molenlanden een nóg mooiere plek te maken. Een levendige cultuurplein van waarde, waarin historie, cultuur van nu én van de toekomst samenkomen. Want cultuur- en cultuurhistorie verbindt en verrijkt de Molenlandse samenleving en geeft Molenlanden identiteit. En vanuit deze identiteit kunnen de Molenlanders zich in cultureel opzicht verder ontwikkelen.

Vijf pijlers vormen samen het fundament voor onze cultuurplein, namelijk:

1. Materieel en immaterieel erfgoed
2. Musea
3. Archeologie
4. Kunst
5. Bibliotheken

Het cultuurbeleid van de gemeente richt zich op het behoud, versterking en inhoudelijke vernieuwing en ontwikkeling van deze pijlers.

Pijler 0. ‘Cultuureducatie, -participatie en -ontwikkeling’ vormt de verbinding. Deze moet ervoor zorgen dat zoveel mogelijk inwoners mee kunnen doen, zich kunnen ontwikkelen en blijven groeien, op school, bij de vereniging of individueel. Daarnaast is deze pijler erop gericht om nieuwe vormen van kunst en cultuur binnen de gemeente Molenlanden te ontwikkelen.

Daardoor is cultuur in de gemeente Molenlanden niet statisch, maar blijft het in beweging en verandert het mee met de tijd, op weg naar een bruisende cultuurplein van waarde!

2. Bruisende cultuurpolder van waarde – De weg ernaartoe

2.1 De eerste schreden

De weg naar een bruisende cultuurpolder van waarde is in het afgelopen jaar ingezet. Daarvoor is in mei 2023 kaderstellend cultuurbeleid vastgesteld door de raad. Daarin staan de pijlers omschreven en de randvoorwaarden waaraan deze in ieder geval moeten voldoen. Namelijk:

- ☐ Cultuur is laagdrempelig, goed toegankelijk en vindbaar;
- ☐ Het draagt bij aan een prettige en veilige leefomgeving;
- ☐ Het draagt bij aan de ontwikkeling van de inwoners;
- ☐ Het is transparant;
- ☐ Het is stevig en betrouwbaar;

Hierbij heeft de raad nadrukkelijk aangegeven, wat binnen de pijlers allereerst de focus moet zijn, namelijk:

- Het stimuleren van culturele ontwikkeling van jongeren;
- Het verstevigen van erfgoedbehoud/het vergroten van de aantrekkelijkheid van monumentenbezit;
- Het faciliteren van de samenwerking tussen culturele verenigingen en scholen.

Daarnaast is de pijler 0. 'Cultuureducatie- en participatie, cultuurontwikkeling' toegevoegd, en is er de toezegging van het college, dat er een cultuurprijs wordt ingevoerd. Dit alles wordt meegenomen in dit uitvoeringsprogramma.

In april 2023 is onder de inwoners onderzocht hoe zij tegen het kunst- en cultuuraanbod in de gemeente Molenlanden aankijken via een enquête en twee cultuuravonden.

Tenslotte is een breed palet van cultuuraanbieders bevestigd, wat zij verwachten van cultuurbeleid en wat hun bijdrage aan cultuur in Molenlanden kan zijn. De resultaten hiervan zijn samengevat in paragraaf 2.2.

Vanuit het kaderstellend cultuurbeleid en de resultaten van het onderzoek wordt in dit uitvoeringsprogramma verdere focus met speerpunten aangebracht, beschreven in hoofdstuk 3.

Hoofdstuk 4 laat zien wat dit voor consequenties heeft voor de organisatie en de financiën, waarbij invulling wordt gegeven aan de randvoorwaarden 'transparant' en 'stevig en betrouwbaar'.

Hoofdstuk 5 geeft aan hoe de uitvoering van het beleid wordt geëvalueerd.

2.2 Resultaten onderzoek

2.2.1 Inwonersenquête

In de periode van 13 april tot 30 juni 2023 namen 254 inwoners van Molenlanden deel aan een enquête over cultuur. De enquête, gepromoot via verschillende kanalen, toonde aan dat de meeste respondenten waarde hechten aan kunst en cultuur voor vermaak, sfeer en persoonlijke ontwikkeling. De meeste mensen vonden het belangrijk om samen met

anderen aan culturele activiteiten deel te nemen. Toch gaf een aanzienlijk deel aan niet op de hoogte te zijn van het lokale cultuuraanbod, en vond slechts een kleine minderheid voldoende vernieuwing in het culturele aanbod.

2.2.2 Onderzoek onder cultuuraanbieders

Er is een onderzoek uitgevoerd onder cultuuraanbieders om te weten te komen wie zij bedienen en wat hun behoeften zijn ten aanzien van de rol van de gemeente. 20 cultuuraanbieders hebben een enquête ingevuld en 16 van hen zijn geïnterviewd. Deze groep vertegenwoordigt een breed scala aan culturele organisaties, waaronder SWEK, SIMAV, Historisch Collectief Molenlanden, Dorpskamers en Huizen van de Waard, verenigingen zoals Goed Gezien Goed Bekeken en Historische Vereniging Nieuwpoort, Museum Nieuwpoort en enkele beeldend kunstenaars. Er is al eerder overleg geweest met muziekverenigingen en musea over hun behoeften.

De culturele aanbieders binnen Molenlanden staan voor diverse uitdagingen en doelen. Dit omvat het opstellen van beleidsplannen en organiseren van evenementen. Financiële ondersteuning is cruciaal, met een focus op subsidies en gemeentelijke borgstelling, voor onder andere musea, evenementen en muziekverenigingen.

Samenwerking met de gemeente is voor culturele aanbieders een prioriteit, met nadruk op kennisdeling en vereenvoudigde communicatie. Verbetering van kennis en expertise, vooral bij vergunningsaanvragen, wordt benadrukt, met vraag naar deskundige ondersteuning.

Toegankelijkheid, met name voor scholen, en vervoersuitdagingen zijn onderwerpen van zorg. Onderlinge samenwerking tussen culturele organisaties is van belang, met de gemeente als mogelijke katalysator. Tot slot streven sommige organisaties naar meer waardering en erkenning, zowel van de gemeente als het publiek.

2.2.3 Cultuuravonden

Ter verdere input voor het uitvoeringsprogramma zijn er twee cultuuravonden gehouden op 19 en 28 juni 2023 in Noordeloos en Oud-Alblas. Inwoners, cultuurmakers, professionals zijn gevraagd om deze avonden te bezoeken en hun input te leveren voor het cultuurbeleid.

Naast de paneldiscussie met publiek is er op de avonden gebrainstormd aan de hand van de volgende tafels:

- Kunst en cultuur als vrijetijdsbesteding/vermaak;
- Kunst en cultuur voor ontwikkeling;
- Kunst en cultuur voor sfeer in dorp of stad;
- Kunst en cultuur voor behoud van erfgoed en traditie;

De resultaten lagen in de lijn van wat uit enquête en onderzoek onder de cultuuraanbieders is gekomen.

2.2.4 Conclusies

De brede lijn die getrokken kan worden ten aanzien van het complete onderzoek, behelst de volgende punten:

- Er is behoefte aan een gemeente die een verbindende rol speelt binnen cultuur, als vraagbaak voor diverse aspecten waar organisatoren tegenaan lopen;
- Cultuuraanbieders hebben de behoefte om elkaar meer te spreken voor kennis en kunde en samenwerkingen

er is behoefte aan een aanjagende rol vanuit de gemeente;

- Een Molenlands platform (uit-agenda) wordt vaak genoemd om verder te kijken dan de eigen kern, maar dient ook ter ondersteuning op het vlak van communicatie van organisatoren;
- Locaties zijn met regelmaat een uitdaging. In samenwerking met de dorpshuizen etc. kan hier meer mogelijk in zijn;
- Een borgstelling bij het organiseren van een evenement, of een initiatievensubsidie voor nieuwe activiteiten kunnen bijdragen aan het laagdrempeliger maken van het organiseren van een culturele activiteit.

3. Focus en actiepunten

3.1 Focus binnen cultuurbeleid

Cultuur is laagdrempelig, goed toegankelijk en vindbaar, het draagt bij aan een prettige en veilige leefomgeving en aan de ontwikkeling van de inwoners: aan deze randvoorwaarden moet het cultuurbeleid voldoen. De waarden, die de inwoners blijken de inwonersenquête aan kunst en cultuur en geven, sluiten vrijwel naadloos daarop aan. Daarom vormen deze waarden de focus van dit cultuurbeleid. Om zodoende te kunnen voldoen aan het belang, dat de inwoners van Molenlanden hechten aan cultuur.

Deze focus ziet er dus als volgt uit:

- *Focus 1. Cultuur als vermaak en vrijetijdsbesteding voor iedereen*
- *Focus 2. Cultuur voor ontwikkeling van en door inwoners*
- *Focus 3. Cultuur voor goede sfeer in dorp en stad*
- *Focus 4. Cultuur voor behoud van erfgoed en traditie*

Hieronder worden de pijlers specifiek beschreven en geconcretiseerd in uit te voeren acties:

- 0a Cultuurparticipatie
- 0b Cultuureducatie
- 0c Cultuurontwikkeling
- 1a Materieel erfgoed
- 1b Immaterieel erfgoed
- 2 Musea
- 3 Archeologie

- 4 Professionele kunst
- 5 Bibliotheken

3.2 Actiepunten per pijler

Pijler 0a Cultuureducatie

Het primair onderwijs is tevreden met het aanbod en de inrichting van cultuureducatie. De afgelopen jaren is er via cultuurcoaches in samenwerking met het basisonderwijs veel van de grond gekomen. De regelingen 'cultuureducatie met kwaliteit' en de 'brede regeling combinatiefunctionaris', die door de gemeente Molenlanden zijn vertaald naar de lokale praktijk, hebben daar als rijksregeling en subsidie in grote mate aan bijgedragen. Deze zijn gericht op visie en borging van cultuureducatie in het curriculum van de basisscholen in samenwerking met de lokale omgeving

Veel van deze middelen komen direct bij de leerlingen terecht, middels kunst- en cultuurlessen, naschools aanbod en andere culturele activiteiten. Vanuit deze positie ligt er de kans om te borgen, door te pakken op de inhoud en verdieping en verbreding te ontwikkelen.

Actie 1: Verlenging Brede Combinatieregeling en deelname aan Cultuureducatie met Kwaliteit 4

Beide rijksregelingen en -subsidies worden in de gemeente Molenlanden steeds vertaald naar de lokale praktijk en worden met partners in sport en cultuur ingezet in het primair onderwijs, maar ook bijvoorbeeld in welzijn, kinderopvang, ouderenzorg etc. De regelingen worden voortgezet in opvolgende perioden, waardoor de basis

geborgd wordt en er verder uitgebouwd kan worden. Er wordt binnen de Brede Combinatieregeling opnieuw gekeken naar de verdeling tussen sport en cultuur.

Actie 2: Muziekonderwijs i.s.m. muziekverenigingen uitbreiden

Ter uitbreiding van de reeds bestaande projecten en activiteiten wordt een extra focus gelegd op de samenwerking met de amateurkunst die beoefend wordt in Molenlanden. In het programma 'Muziek op school' worden muziekverenigingen en koren verbonden aan de scholen, waardoor versterking van kunst en cultuur bij beide partijen kan plaatsvinden. Enkele projecten worden in het verlengde daarvan uitgevoerd, zoals de 'Mini Mattheus', 'Kinder Passion', 'Scrooge', etc.

Actie 3: Erfgoedleerlijn Spoorzoekers borgen en verder uitbreiden

Om kinderen te leren over de historische wortels van Molenlanden, wordt verder ingezet op de erfgoedleerlijn 'Spoorzoekers'. Scholen worden hiermee verder gestimuleerd om over erfgoed te onderwijzen in de nabije omgeving. Ook wordt het mogelijk gemaakt om de leerlijn structureel te verrijken met lokale geschiedenis, zoals die van de gemalen in Molenlanden en de oorlogsmonumenten vanuit de Tweede Wereldoorlog.

Het thema archeologie wordt toegevoegd aan Spoorzoekers in samenhang met een nieuw te ontwikkelen naschools programma. Zodat al van kleins af aan hiervoor begrip en interesse ontstaat. Dit alles in samenwerking met de historische verenigingen.

Werelderfgoed Kinderdijk is binnen dit lokale erfgoed van grote betekenis voor Molenlanden. Daarom faciliteren we dat ieder kind hieraan tenminste één keer tijdens de basisschool een bezoek heeft gebracht en hierover leert vanuit Spoorzoekers.

Actie 4: Vervoer van leerlingen naar bezoeklocaties vergemakkelijken

Veel scholen hebben grote moeite met het organiseren van het vervoer naar erfgoedlocaties. De gemeente investeert daarom om vervoer naar Kinderdijk mogelijk te maken en gaat hierover met onderwijs, marktpartijen en fondsen in gesprek.

Actie 5: Versterking cultuureducatie voor jeugd, die Yuverta bezoekt

Het enige voortgezet onderwijs in Molenlanden is Yuverta in Ottoland. Vanuit de rijksregeling 'cultuureducatie met kwaliteit' wordt een eerste lesprogramma voor kunst en cultuur uitgewerkt en uitgevoerd.

Opsomming acties cultuureducatie

Wie?	Resultaat
Actie 1: Verlenging Brede Combinatieregeling en deelname aan Cultuureducatie met Kwaliteit 4	
Gemeente ML, Forte MC, Stakeholders	Verlenging van Brede Combinatieregeling
Gemeente ML en Forte MC	Deelname aan Cultuureducatie met Kwaliteit 4
Actie 2: Muziekonderwijs i.s.m. muziekverenigingen uitbreiden	
Forte MC, Muziekverenigingen, onderwijs	Elke school heeft de mogelijkheid om in samenwerking met de lokale muziekvereniging mee te doen aan 'Muziek op School'.
Actie 3: Erfgoedleerlijn Spoorzoekers borgen en verder uitbreiden	
Gemeente ML, Forte MC, Historische Verenigingen, S.W.E.K., onderwijs	Erfgoedleerlijn Spoorzoekers is de basis voor doorlopend erfgoedonderwijs op alle basisscholen. Spoorzoekers wordt doorlopend uitgebreid met lessen rond de lokale geschiedenis én archeologie.
Gemeente ML, SWEK, scholen, Forte MC	Elke leerling bezoekt binnen het basisonderwijs één keer S.W.E.K.
Actie 4: Vervoer van leerlingen naar bezoeklocaties vergemakkelijken	
Gemeente ML, lokale vervoerspartijen	Verkenning hoe het vervoer van leerlingen naar culturele bezoeklocaties vereenvoudigd kan worden.
Actie 5: Versterking cultuureducatie voor jeugd, die Yuverta bezoekt	

Gemeenten, Yuverta, Forte MC	Er is samenwerking met Yuverta voor versterking van het cultuuronderwijs.
------------------------------	---

Pijler 0b – Cultuurparticipatie

Het organiseren van culturele activiteiten kent soms belemmeringen. Dit kan zijn omdat een organisator niet goed op de hoogte is van subsidies en fondsen, geen plek heeft, vergunningen drempels opwerpen, een netwerk ontbreekt, etc.

Ook deelname aan culturele activiteiten door inwoners kent drempels, niet alleen omdat activiteiten niet voldoende onder hen bekend zijn, maar soms ook omdat financiën of andere beperkingen een rol spelen.

Actie 1: Meer locaties beschikbaar maken

Cultuurparticipatie brengt de inwoners van verschillende kernen onderling verder in gesprek, voorkomt én helpt tegen eenzaamheid, brengt sociale cohesie én versterkt het onderlinge vangnet. In Molenlanden hebben we echter te maken met wijdverspreide kernen. Daarom is goede spreiding van activiteiten, met in elke kern minimaal één locatie, waar deze activiteiten plaats kunnen vinden, belangrijk. Dit kunnen bibliotheken, dorpskamers, huizen van de waard en dorpshuizen zijn, maar ook commercieel uitgebate locaties, zoals Het Noorderhuis en De Til. De gemeente speelt een bepalende en bemiddelende rol om de plek waar cultuur plaats kan vinden toegankelijk te maken.

Actie 2: Verlagen van drempel tot deelname aan culturele aanbod

Inwoners moeten op een laagdrempelige manier deel kunnen nemen aan culturele activiteiten of evenementen en lokale culturele locaties bezoeken. Daarbij is extra aandacht voor mensen met beperkingen in de breedste zin van het woord. Daarom stimuleren we de ontwikkeling van aanbod, dat voor iedereen toegankelijk is.

We laten onderzoeken welke stimuleringsmiddelen het meest effectief zijn om inwoners te laten deelnemen aan het culturele aanbod. Hierbij kan gedacht worden aan een cultuurpas.

Specifiek voor jongeren is meer nodig dan alleen aanbod. Dat vraagt om een grotere stimulans. Onder pijler 0c, 'Cultuurontwikkeling', wordt hierop ingezoomd.

Actie 3: Vergroting vind- en zichtbaarheid van culturele aanbod

Vind- en zichtbaarheid van het culturele aanbod is een belangrijke voorwaarde voor deelname. Er zijn al diverse platformen, zoals 'Ontdek de Alblasserwaard' en 'Samen actief in Molenlanden'. Door deze aan elkaar te koppelen kunnen we komen tot één gezamenlijke Molenlandse uitagenda.

Wie?	Resultaat
Actie 1: Uitbreiding en versterking van het netwerk van locaties voor culturele activiteiten	

Gemeente ML, cultuuraanbieders, scholen	Inzicht in de mogelijkheden tot faciliteren van gemeentelijk vastgoed, om deze in te zetten voor culturele activiteiten.
Actie 2: Verlagen van drempel tot deelname aan culturele aanbod	
Gemeente ML, cultuuraanbieders	Verkenning hoe tot een breed en divers palet van culturele activiteiten en evenementen te komen, waarbij de wens om te komen tot inclusiviteit in de subsidieverordening wordt meegenomen.
Gemeente ML, welzijnsorganisaties, Avres, cultuuraanbieders	Inwoners, met name mensen met een smalle beurs, kunnen laagdrempelig deelnemen aan culturele activiteiten en evenementen of een bezoek brengen aan lokale culturele locaties.
Actie 3: Vergroting vind- en zichtbaarheid van culturele aanbod	
Gemeente ML, stakeholders, gebiedsmarketing	Er is één Molenlandse uitagenda.

Pijler 0c - Cultuurontwikkeling

De cultuur behoeft ontwikkeling in Molenlanden, zo is ook te horen in het veld en bij de inwoners, vooral voor jonge mensen. Aan ontwikkeling, vernieuwing en innovatie is behoefte, maar ook aan het maken van cultuur door de amateurs en professionals in de gemeente. De gemeente jaagt aan, brengt in contact en enthousiasmeert. Ook kan er

geleerd en samengewerkt worden over de grenzen van de gemeente heen. Cultuur verdient ook een groter podium. Vanuit dat kader wordt een jaarlijkse cultuurprijs in het leven geroepen.

Actie 1: Cultureel netwerk vormen, uitbreiden, versterken

Nieuwe cultuurvormen houden een samenleving in beweging en scherp. Om nieuwe vormen van cultuur tot wasdom te laten komen, heb je aanjagers nodig. In zo'n groot gebied als Molenlanden is het soms lastig om elkaar daarin te vinden. Daarom stimuleert de gemeente de vorming en versterking van een cultureel netwerk door twee keer per jaar een cultuuravond te organiseren.

Actie 2: Stimuleren en faciliteren van jongeren van 12 t/m 21 jaar bij cultuurontwikkeling

De jongeren, jeugd van 12 t/m 21 jaar, vormen een belangrijke, soms nog slapende, motor voor de ontwikkeling van kunst en cultuur in Molenlanden. Nieuwe talenten en ideeën komen voort uit deze doelgroep. Hen stimuleren en faciliteren om kunst en cultuur te ontdekken en zich daarin te ontwikkelen is een belangrijk speerpunt. We nodigen daarom samen met jongeren ook marktpartijen uit om, mede met behulp van landelijke en provinciale subsidies, projecten te ontwikkelen gericht op jongeren en bij voorkeur gemaakt door jongeren. Waar mogelijk ook in samenhang met educatie. Impulsen vanuit de pijler 'Kunst', zoals met 'community-art' en 'Samen kunst maken' kunnen hierbij helpen. Intussen werken we met deze partijen aan een blijvend cultureel netwerk van en voor jongeren.

Mooi voorbeeld van een jongerenproject is Trots54, een kunstproject in Noord-Brabant, opgezet in samenwerking met Compass Uden, Welzijn de Meierij, ONS Welzijn Oss en Sociom Cuijk. Andere goede voorbeelden zijn laagdrempelige inloopateliers- en werkplekken waar zij onder begeleiding van kunstenaars en musici kunnen experimenteren en leren. En het instellen van een kunststudebeurs en een kunstprijs, specifiek voor jongeren.

Actie 3: Stimuleren van samenwerking met omliggende gemeenten

De gemeentegrens moet bij het maken en ervaren van cultuur onzichtbaar zijn. In samenwerking met omliggende gemeenten kan van elkaar geleerd worden en kan eenvoudiger voor bepaalde doelgroepen aanbod worden ontwikkeld. Molenlanden treedt actief in contact met omliggende gemeenten om aanbod te stimuleren en op elkaar te laten aansluiten.

Actie 4: Ontwikkeling van een cultuurprijs

Een jaarlijkse cultuurprijs geeft invulling aan de verdere ontwikkeling van cultuur in de gemeente en enthousiasmeert makers om verder te ontwikkelen. Een waarderingsprijs voor jonge cultuurmakers maakt daar onderdeel van uit.

Wie?	Resultaat
Actie 1: Cultureel netwerk vormen, uitbreiden, versterken	
Gemeente ML, cultuuraanbieders - en instellingen	Er is een actief cultureel netwerk dat kennis met elkaar deelt en elkaar twee keer per jaar ontmoet.

Actie 2: Stimuleren en faciliteren van jongeren bij cultuurontwikkeling	
Gemeente ML, cultuuraanbieders, Jong Molenlanden	Er is een actief cultureel netwerk van en voor jongeren, dat bijdraagt aan ontwikkeling van nieuwe activiteiten en vormen van cultuur voor jongeren.
Actie 3: Stimuleren van samenwerking met omliggende gemeenten	
Gemeenten	Er is actief contact en interactie met omliggende gemeenten over cultuur.
Actie 4: Ontwikkeling van een cultuurprijs	
Gemeente ML, cultuuraanbieders- en instellingen	Er is een jaarlijkse cultuurprijs voor innovatie en vernieuwing.

Pijler1a – Materieel erfgoed

Molenlanden zit, naast het werelderfgoed, vol met unieke gebouwen, gemalen en andere soorten van erfgoed van materiële aard. Het is echter niet altijd voldoende zichtbaar of krijgt niet altijd de juiste waardering. Bezitters van monumenten verdienen een betere ondersteuning als het gaat om onderhoud van hun monument. Ook in de openbare(?) ruimte moet aandacht blijven voor de historie binnen de gemeentegrenzen. Vanuit dat oogpunt verdienen oorlogsmonumenten speciale aandacht.

Actie 1: Vergroting waardering voor monumentenbezitters

Als een monumentenbezitter diens huis wil aanpassen of verbouwen, geeft dit vaak veel hogere kosten, omdat aan allerlei extra voorwaarden moet worden voldaan. Door een

financiële tegemoetkoming, maar ook door waardering op een andere manier kun je bezitters, die veel ervoor (willen) doen, stimuleren om hun monument in goede staat te houden.

Actie 2: Borging behoud van oorlogsmonumenten WOII

In veel Molenlandse kernen bevindt zich een oorlogsmonument. Het is belangrijk om deze te behouden, als herinnering aan WO II, en hieraan structureel aandacht te schenken in het onderwijs. Daarom worden deze, zoals genoemd in pijler 0A, opgenomen in erfgoedleerlijnen. Specifiek voor het behoud van deze monumenten uit WOII vindt een inventarisatie van het eigenaarschap plaats, zodat ook in de toekomst duidelijk is wie ervoor verantwoordelijk is.

Wie?	Resultaat
Actie 1: Vergroting waardering voor monumentenbezitters	
Gemeente ML	Er is een collegevoorstel opgesteld voor het opstarten van een initiatievenpot voor eigenaren van monumenten.
Gemeente ML, Historische Verenigingen	Er is een programma ontwikkeld, in samenwerking met belanghebbende partijen, om extra aandacht te vestigen op de belangrijke rol van monumentenbezitters bij de instandhouding van het erfgoed van Molenlanden.
Actie 2: Borging behoud van oorlogsmonumenten WOII	

Forte MC, Historische Verenigingen	Er is een inventarisatie van het eigenaarschap van oorlogsmonumenten. In erfgoedleerlijn Spoorzoekers hebben de oorlogsmonumenten een vaste plek.
---------------------------------------	--

Pijler 1 b – Immaterieel erfgoed

Molenlanden kent een rijke historie aan immaterieel erfgoed. Tradities en gewoonten die Molenlanden maakt tot wat het is. Inwoners hechten waarde aan het erfgoed wat de identiteit maakt en zien dit graag bewaard blijven.

Actie 1: Stimuleren van bekendheid van en zo nodig een nieuwe impuls geven aan immaterieel erfgoed

Stimuleren van bekendheid en zo nodig nieuw en eigentijds leven inblazen van feesten en gewoonten, maar ook streektaal, via de pijlers 2 'Musea' en 0a 'Cultuurparticipatie' is nodig. Het is belangrijk om hier ook de jeugd bij te betrekken, zodat zij ook het belang zien van dit erfgoed en kunnen helpen dit te borgen voor de toekomst; 'bekend maakt bemind'. Eerst is het dan nodig om een goede inventarisatie te maken van al dit immaterieel erfgoed, zodat daarna vastgesteld kan worden hoe dit aangepakt kan worden en wat daarbij extra aandacht moet krijgen.

Wie?	Resultaat
Actie 1: Stimuleren van bekendheid van en zo nodig een nieuwe impuls geven aan immaterieel erfgoed	
Gemeente ML, Historische Verenigingen	Er is een inventarisatie van al het immaterieel erfgoed.

Pijler 2 – Musea

Musea zijn van ons allemaal en staan midden in de samenleving. De musea in Molenlanden vormen een belangrijke basis voor de erfgoedleerlijn in het onderwijs, het

betrekken van de inwoners bij hun geschiedenis en voor het aantrekken van dagrecreatie. Het Historisch Collectief Molenlanden (HCM) heeft, op verzoek van de gemeente, een expositie/museumbeleid 'Waard om te ontdekken' opgesteld, met als doel het gezamenlijk en eenduidig vertellen van de geschiedenis van Molenlanden. De ambitie van het HCM is om zowel volwassenen als kinderen op een boeiende manier bewust te maken van hun afkomst en de cultuurhistorie van ons gebied. Om deze ambitie vorm te geven is een verbeterslag op het gebied van tentoonstellingen, verhalen en vormgeving van belang.

Om de verenigingen en stichtingen te ondersteunen en te stimuleren wordt er gemeentelijk museumbeleid ontwikkeld. Doel wordt daarbij vergroting van financiële stabiliteit en slagkracht van musea door te werken aan ondernemerschap, inbrengen van professionele expertise waar nodig en vergroting van kennis en ondersteuning bij marketing en communicatie en bij werving van vrijwilligers.

Wie?	Resultaat
Actie: vergroting van financiële stabiliteit en slagkracht van musea	
Gemeente ML, stakeholders	Er is een gemeentelijk museumbeleid ontwikkeld.

Pijler 3. Archeologie

In Molenlanden zijn ruim 2.000 mogelijke vindplaatsen van archeologische waarde, een enorme verborgen schat. Waar archeologische vondsten nu vaak als belemmering worden ervaren in bijvoorbeeld projecten, biedt het ook een schat aan historie van de streek. De gemeente mag trotser zijn op de

streek, wat met meer positiviteit gepaard kan gaan. Informeren van inwoners en actief geïnteresseerden is een rol van de gemeente. De groep van amateurarcheologen wordt in samenwerking met de Historische Verenigingen vergroot.

Actie 1: Vergroting kennis en draagvlak bij de inwoners voor archeologisch onderzoek

De gemeente heeft de verantwoordelijkheid om inwoners en geïnteresseerden te informeren over wat er allemaal mogelijk in de bodem te vinden is. Een proactief communicatieplan dat met enige regelmaat terugkeert en laagdrempelige informatie over dit onderwerp, dragen bij aan een positievere benadering en groter draagvlak bij inwoners tijdens bijvoorbeeld bouwtrajecten.

Actie 2: Ontwikkeling en uitvoering van een opleidingstraject voor amateurarcheologen

Amateurarcheologen hebben vanuit de erfgoedwet voldoende bevoegdheden om lokaal een rol te kunnen spelen bij opgravingen. Met de schat die in de bodem ligt kan hier niet alleen een enthousiaste groep mensen betrokken worden bij de historie, maar kan diezelfde groep ook een rol spelen in de versnelling van processen. De gemeenschap neemt hiermee meer in eigen hand. De gemeente initieert samen met de Historische Verenigingen een opleidingstraject.

Wie?	Resultaat
Actie 1: Vergroting kennis en draagvlak bij de inwoners voor archeologisch onderzoek	
Gemeente ML	Er is een communicatieplan ter vergroting van kennis en draagvlak voor archeologisch onderzoek.

Actie 2: Ontwikkeling en uitvoering van een opleidingstraject voor amateurarcheologen

Gemeente ML, Historische Verenigingen	Er is een grotere groep van amateurarcheologen beschikbaar voor het begeleiden van bodemonderzoek
---------------------------------------	---

Pijler 4 – Professionele kunst

Het aanbod van professionele kunst in Molenlanden is éénzijdig en over het algemeen klein te noemen. De gemeente huisvest wel een behoorlijk aantal professionals, maar het cultuuraanbod wordt vooral vormgegeven door amateurs. De professionele sector kan daar een hele goede aanvulling op zijn. Met name jongeren die hun blik willen richten op de professionele kunst moeten daarin gefaciliteerd worden, zonder dat meteen gekeken hoeft te worden naar grote steden.

Vormen om kunst in de volle breedte te stimuleren zijn kunsteducatie, faciliteren van exposities, verbinding maken met de kernen en hen mee laten denken over de invulling en programmering en door het creëren van zogenaamde community-art'. Hiervoor zijn ook veel subsidies te verkrijgen, zoals 'Samen cultuur maken' bij het Fonds voor Cultuurparticipatie.

Actie 1: Stimuleren van kennisdeling, samenwerking en inspiratie tussen professionele - en amateurkunst

In aanraking komen met talentvolle kunstenaars in de brede zin is waardevol, initiatieven vanuit de samenleving moeten hiervoor omarmd worden. Het doel is een kruisbestuiving van

inspiratie en kennis te laten plaatsvinden tussen (amateur)kunstenaars uit Molenlanden en daarbuiten. En daar ook de inwoners bij te betrekken door samen kunst te maken, workshops en cursussen te organiseren en lessen aan de jeugd te geven.

Actie 2: Stimuleren van talentontwikkeling van jongeren binnen de kunst

Daarnaast is het belangrijk dat jongeren van grofweg 12 t/m 21 jaar de ruimte krijgen om hun talenten op het gebied van kunst te kunnen ontdekken en ontwikkelen en daarbij ondersteuning krijgen. Dit vormt ook een belangrijk speerpunt van pijler 0c, ontwikkeling van cultuur, die niet los gezien mag worden van deze pijler.

Wie?	Resultaat
Actie 1: Stimuleren van kennisdeling, samenwerking en inspiratie tussen professionele - en amateurkunst	
Gemeente ML, professionele en amateurkunstenaars	Er is een programma ontwikkeld om de samenwerking tussen professionals en amateurs te verbeteren, waardoor professionals een betere positie krijgen in het werkveld en amateurs zich verder kunnen ontwikkelen.
Actie 2: Stimuleren van talentontwikkeling van jongeren binnen de kunst	
Gemeente ML, professionele en amateurkunstenaars, Forte MC	Vanuit cultuureducatie wordt er voor jongeren van 12 t/m 21 een naschools programma ontwikkeld waarbij

samenwerking met professionals als basis wordt ingezet.

Pijler 5 Bibliotheken

De bibliotheek wordt gestimuleerd om een betekenisvolle rol te hebben in het betrekken van de inwoners bij de andere cultuurpijlers. Ingezet wordt op de bibliotheek als een plek van ontmoeting en verbinding via een breed aanbod van laagdrempelige culturele activiteiten, waarbij het lokale erfgoed en kunst gekoppeld wordt aan het literaire aanbod vanuit de bibliotheken. De bibliotheek heeft daar de eerste stappen in gezet door de organisatie van een workshop 'Creatief schrijven' door een lokale schrijver/kunstenaar. Dit kan nog verder uitgebreid worden door samenwerkingen aan te gaan met musea, historische verenigingen, muziekverenigingen, enz.

Actie 1: Bibliotheek is een ontmoetingsplaats voor cultuur

De bibliotheek is een ontmoetingsplaats in dorpen en stad. De plek van de bibliotheek kan ingezet worden voor andere doeleinden die bijdragen aan de ontwikkeling van kunst en cultuur in de gemeente, waarbij te denken valt aan kleine activiteiten zoals lezingen, studie- of gespreksgroepen.

Actie 2: Bibliotheek biedt betekenisvolle culturele activiteiten verbonden aan haar literaire rol

Met de kennis die bij de organisatie van de bibliotheek in huis is, wordt er in samenwerking met onder andere Historische Verenigingen gewerkt aan aanbod waarbij naslagwerken en

literatuur worden ingezet om de cultuurparticipatie te vergroten.

Wie?	Resultaat
Actie 1: Bibliotheek is een ontmoetingsplaats voor cultuur	
Bibliotheek, gemeente ML, dorpskamers	Er worden in de bibliotheek kleine en laagdrempelige culturele activiteiten georganiseerd.
Actie 2: Bibliotheek biedt betekenisvolle culturele activiteiten verbonden aan haar literaire rol	
Bibliotheek, gemeente ML, cultuuraanbieders	Er is een aanbod van culturele activiteiten in de bibliotheek, waarbij het lokale erfgoed en kunst gekoppeld is aan het literaire aanbod vanuit de bibliotheken.

4. Organisatie

Wat houdt het in?

Voor een transparante organisatie van cultuurbeleid is het goed om te weten hoe het nu is georganiseerd, zowel intern als in de dienstverlening naar de inwoners.

Formatie

Op dit moment is er geen specifieke beleidsmedewerker verantwoordelijk voor cultuur binnen de ambtelijke organisatie, maar vallen de pijlers voor kunst en cultuur onder verschillende teams en verantwoordelijkheden. Er is zowel intern als vanuit organisatoren en cultuurmakers de behoefte aan een vast aanspreekpunt op kunst en cultuur. De verschillende taken liggen op dit moment over meerdere teams verspreid. Om de getoonde ambitie ten uitvoer te brengen en tot verdere ontwikkeling van het culturele veld te komen in Molenlanden, is er een loketfunctie nodig bij een ambtenaar cultuur. De ambtenaar cultuur adviseert strategisch, verbindt, brengt verder in de organisatie, monitort ontwikkeling en legt kruisverbanden over de verschillende aspecten intern en extern. Ook actieve fondsenwerving in samenwerking met cultuurorganisatie is belangrijk onderdeel van het takenpakket.

Subsidies

Er zijn verschillende subsidieregelingen, namelijk:

- Vijf waarderingssubsidies die verbonden zijn aan culturele doelen, namelijk Oranjecomité, Oranjeverenigingen, muziekverenigingen en koren en de Historische Verenigingen/Musea.

- Subsidiefonds Recreatie, Toerisme, Cultureel Landschap, dat zowel uitgaven aan materieel erfgoed, immaterieel erfgoed als cultuurparticipatie betreft.
- De initiatievenpot (ofwel Subsidieregeling Inwonersinitiatieven), die altijd cultuurparticipatie betreft.
- Uitgaven voor pijler Kunst vinden doorgaans plaats vanuit deze initiatievenpot. Het betreft dan altijd buitenkunst.

Er zijn daarnaast nog drie subsidieregelingen, die ingezet kunnen worden voor kunst en cultuur, namelijk:

- Compensatie OZB Gemeente Molenlanden
- Maatschappelijke activiteiten Gemeente Molenlanden
- (Semi) Professionele instellingen Gemeente Molenlanden

Wanneer een inwoner één van deze subsidies aanvraagt, loopt dit via het subsidieportaal van de website van de gemeente. Voor evenementenvergunningen geldt hetzelfde.

De uitgaven van de pijlers 'Materieel erfgoed en Archeologie' zijn buiten beschouwing gelaten, omdat deze verbonden zijn aan uit te voeren wetgeving.

Actie: Versterking van de relatie en slagkracht in de dienstverlening t.a.v. cultuur

Vanuit de bestaande subsidiestructuur kan kunst en cultuur nog veel meer ingezet worden. De eerste investering zal daarom zitten in het verbeteren van afstemming en een stuk bewustwording, binnen de ambtelijke organisatie, dat kunst en cultuur doelgericht ingezet kan worden. Om dit structureel

neer te zetten, wordt hiervoor een beleidsambtenaar cultuur aangesteld.

Wie?	Resultaat
Actie: Versterking van de relatie en slagkracht in de dienstverlening t.a.v. cultuur	
Organisatie	Loketfunctie in de vorm van een ambtenaar cultuur die zowel in- als externe partijen kan ondersteunen in de verschillende aspecten bij het organiseren, zoals vergunningen, subsidies, netwerk, laagdrempeligheid.

5. Evaluatie

Evaluatie van de uitvoering van het beleid gebeurt aan de hand van de vastgestelde kaders. Dit vindt één keer per jaar plaats. Getoetst wordt in hoeverre bij de uitgevoerde acties voldaan is aan de hierbij verschreven beoogde resultaten. Welke aspecten blijven onderbelicht, welke zijn misschien overbelicht. Het uitvoeringsprogramma wordt op basis van de toetsing bijgesteld.

Daarnaast worden de doelstellingen bij inwoners iedere twee jaren bevestigd. De ontwikkeling van cultuur ook ter oordeel aan de inwoners van de gemeente Molenlanden. Om dat meetbaar te maken wordt er middels een enquête opgevraagd waar op dat moment cultuur staat. De inwonersenquête die in de participatie bij dit proces is uitgezet is daarbij de nulmeting.

De vraagstelling in deze verdere metingen zal komen te liggen op de focuspunten zoals eerder genoemd:

- Kunst en cultuur als vrijetijdsbesteding/vermaak;
- Kunst en cultuur voor ontwikkeling;
- Kunst en cultuur voor sfeer in dorp of stad;
- Kunst en cultuur voor behoud van erfgoed en traditie;

Evaluatie	Ontwikkeling en uitvoering van monitoring- en evaluatieprogramma van de uitvoering van het cultuurbeleid.
-----------	---

6. Financiën

In onderstaand overzicht zijn de uitgaven weergegeven die op dit moment aan cultuur worden besteed vanuit gemeentelijke gelden.

Kostenplaats	Grootboek	Omschrijving	Som van Bedrag
6120010 Openbare orde en veiligheid	4438001 Subsidies o.b.v. Subsidieverordening	Waarderingssubsidie Oranjecomité	€ 3.500,-
6340030 Recreatie en toerisme	4380375 Subsidie fs recr, toerisme, cult, landschap	Subsidie fs recr, toerisme, cult, landschap	€ 55.085,75
6530010 Cultuurpresentatie -productie, participatie	4380405 Cultuureducatie met kwaliteit en brede regeling combinatiefunctie	Forte Muziek en Cultuur	€ 140.000,-
	4380900 Overige goederen en diensten	Overig	€ 2.571,25
	4438001 Subsidies o.b.v. Subsidieverordening	Waarderingssubsidie Muziek	€ 55.900,-
		Waarderingssubsidie Zang	€ 10.010,-
6550010 Cultureel erfgoed algemeen	4380010 Advieskosten overig	Nieuwpoort	€ 11.015,-
	4380202 Inspectie en beheer	Nieuwpoort	€ 5.942,-
	4380370 Opstellen van plannen	Nieuwpoort	€ 1.576,50

	4420001 Subsidies aan marktproducent	Waarderingssubsidie Cultuurhistoria	€ 14.243,-
6560020 Bibliotheekwerk	4380073 Huren	Bibliotheek	€ 41.112,54
	4380265 Bibliotheekwerk	Bibliotheek	€ 45.250,-
	4436011 Bijdrage Bibliotheek aan Zet	Bibliotheek	€ 485.194,-
6610020 Klankbordgroepen	4380320 Bewonersinitiatieven	Initiatievenpot	€ 18.959,26
6620010 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	4380307 Cultuurpresentatie - participatie	Opstellen cultuurvisie	€ 7.410,-
6540020	4380900	Archeologie	€ 8.351,75
Eindtotaal			€ 906.121,05

(Aanvullende) kosten

'Uitvoeringsprogramma cultuur 2024-2027';

In het Uitvoeringsprogramma wordt voor de nieuwe initiatieven gerekend met een eenmalige investering van € 89.000,- die verspreid over het uitvoeringsprogramma neerkomt op een jaarlijkse investering van € 22.250,-. Daarnaast komen er bij de nieuwe ambities jaarlijks terugkerende kosten bij ter grootte van € 70.000. Totaal worden de uitgaven aan cultuur daarmee vergroot naar € 92.250,-. In de tabel uitvoeringsprogramma worden deze kosten gespecificeerd.

Subsidies en fondsen;

Kijkend naar de huidige mogelijkheden ten tijde van het opstellen van dit programma zijn er vele mogelijkheden om gebruik te maken van subsidies en fondsen, die door het rijk, maar soms ook particulier beschikbaar worden gesteld.

Gezien de budgettaire uitdagingen voor de gemeente Molenlanden in de komende jaren zal een grote focus komen te liggen op fondsenwerving. Verwacht wordt dat over de vier jaren van het programma fondsen ter grootte van € 100.000,- tot € 150.000,- kunnen worden aangevraagd, waarmee de uitgaven van het uitvoeringsprogramma kan worden beperkt. Fondsen liggen veelal in aansluiting op het opgestelde programma, en spitsen zich vaak toe op educatie, participatie, erfgoed, ontwikkeling en jongeren.

Bijlagen

Bijlage 1 Uitvoeringsprogramma

Bijlage 2 Raadsinformatiebrief

Overzicht uitvoeringsprogramma 2024-2027

Pijler	Wie?	Resultaat	Planning	Bestaand budget	Nieuw budget	Eenmalig	Jaarlijks
Pijler 0A Cultuureducatie							
Actie 1: Verlenging Brede Combinatieregeling en deelname aan Cultuureducatie met Kwaliteit 4							
0A	Gemeente ML, Forte MC, partners regelingen	Verlenging van Brede Combinatieregeling	2025-2028	€ 75.000,00	€ -	€ -	€ -
0A	Gemeente ML, Kunstgebouw, Forte MC	Deelname aan Cultuureducatie met Kwaliteit 4	2025-2028	€ 75.000,00	€ -	€ -	€ -
Actie 2: Muziekonderwijs i.s.m. muziekverenigingen uitbreiden							
0A	Onderwijs, verenigingen, Gemeente	Elke school heeft de mogelijkheid om in samenwerking met de lokale muziekvereniging of koren mee te doen aan 'Muziek op School'.	2024-2028	€ -	€ -	€ -	€ -
Actie 3: Erfgoedleerlijn Spoorzoekers borgen en verder uitbreiden							
0A	Gemeente ML, Forte MC, Historische Verenigingen, S.W.E.K., onderwijs	Erfgoedleerlijn Spoorzoekers is de basis voor doorlopend erfgoedonderwijs op alle basisscholen. Spoorzoekers wordt doorlopend uitgebreid met lessen rond de lokale geschiedenis én archeologie.	2024	€ -	€ 2.500,00	€ -	€ 2.500,00
0A	Gemeente ML, SWEK, scholen, Forte MC	Elke leerling bezoekt binnen het basisonderwijs één keer S.W.E.K.	2025-2028	€ -	€ 11.000,00		€ 11.000,00
Actie 4: Vervoer van leerlingen naar bezoekenlocaties vergemakkelijken							
0A	Gemeente ML, lokale vervoerspartijen	Er zijn meer mogelijkheden voor scholen om vervoer te regelen naar erfgoedlocaties, voornamelijk binnen de eigen gemeente.	2025-2027		€ 2.500,00	€ 2.500,00	
Actie 5: Versterking cultuureducatie voor jeugd, die Yuverta bezoekt							
0A	Gemeenten, Yuverta, Forte MC	Een lesprogramma is ontwikkeld en geïmplementeerd gericht op kunst en cultuur in de lokale omgeving.	2025-Q1		€ 5.000,00	€ 2.500,00	€ 2.500,00
Pijler 0B Cultuurparticipatie							
Actie 1: Meer locaties beschikbaar maken							
0B	Gemeente ML, cultuuraanbieders, scholen	Er zijn meer locaties beschikbaar waar cultuurparticipatie plaats kan vinden.	2025	€ -	€ 7.500,00	€ 2.500,00	€ 5.000,00
Actie 2: Verlagen van drempel tot deelname aan culturele aanbod							
0B	Gemeente ML, cultuuraanbieders	Verkenning hoe tot een breed en divers palet van culturele activiteiten en evenementen te komen, waarbij de wens van inclusiviteit in de subsidieverordening wordt meegenomen.	2025	€ -	€ 5.000,00	€ 5.000,00	€ -
0B	Gemeente ML, welzijnsorganisaties, Avres, cultuuraanbieders	Inwoners, met name mensen met een smalle beurs, kunnen laagdrempelig deelnemen aan culturele activiteiten en evenementen of een bezoek brengen aan lokale culturele locaties.	2026	€ -	€ 35.000,00	€ 5.000,00	€ 30.000,00
Actie 3: Vergroting vind- en zichtbaarheid van culturele aanbod							
0B	Gemeente ML, stakeholders, gebiedsmarketing	Er is één Molenlandse uit-agenda.	2025	€ -	€ 10.000,00	€ 7.500,00	€ 2.500,00
Pijler 0c Cultuurontwikkeling							
Actie 1: Cultureel netwerk vormen, uitbreiden, versterken							
0C	Gemeente ML, cultuuraanbieders -en instellingen	Er is een actief cultureel netwerk dat kennis met elkaar deelt en elkaar twee keer per jaar ontmoet.	2024-Q3	€ -	€ 1.000,00	€ -	€ 1.000,00
Actie 2: Stimuleren en faciliteren van jongeren bij cultuurontwikkeling							
0C	Gemeente ML, cultuuraanbieders, Jong Molenlanden	Er is een actief cultureel netwerk van en voor jongeren, dat bijdraagt aan ontwikkeling van nieuwe activiteiten en vormen van cultuur voor jongeren.	2024-Q3	€ -	€ 5.000,00	€ 2.500,00	€ 2.500,00
Actie 3: Stimuleren van samenwerking met omliggende gemeenten							
0C	Gemeenten	Contact met omliggende gemeente leidt tot verdere samenwerking en versterking van het culturele aanbod.	2024Q3	€ -	€ -	€ -	€ -
Actie 4: Ontwikkeling en uitvoering van een cultuurprijs							
0C	Gemeente ML, cultuuraanbieders- en instellingen	Een jaarlijkse cultuurprijs voor innovatie en vernieuwing.	2024	€ -	€ 15.000,00	€ 10.000,00	€ 5.000,00
Pijler 1a Materieel erfgoed							
Actie 1: Vergroting waardering voor monumentenbezitters							
1a	Gemeente ML	Er is een collegevoorstel opgesteld voor het opstarten van een initiatievenpot voor eigenaren van monumenten.		€ -	€ -	€ -	€ -

1a	Gemeente ML, Historische Verenigingen	Er is een programma ontwikkeld, in samenwerking met belanghebbende partijen om extra aandacht te vestigen op de belangrijke rol van monumentenbezitters bij de instandhouding van het erfgoed van Molenlanden.	2025	€ -	€ 2.500,00	€ -	€ 2.500,00
	Actie 2: Borging behoud van oorlogsmonumenten WOII						
1a	Forte MC, Historische Verenigingen	Er is een inventarisatie van het eigenaarschap van oorlogsmonumenten. In erfgoedleerlijnen in het onderwijs hebben de oorlogsmonumenten een vaste plek.	2024	€ -	€ 2.000,00	€ 2.000,00	€ -
	Pijler 1a Immaterieel erfgoed						
	Actie 1: Stimuleren van bekendheid van en zo nodig een nieuwe impuls geven aan immaterieel erfgoed						
1b	Gemeente ML, Historische Verenigingen	Er is een inventarisatie van al het immaterieel erfgoed.	2025	€ -	€ 5.000,00	€ 5.000,00	€ -
	Pijler 2 Musea						
	Actie: Vergroting van financiële stabiliteit en slagkracht van musea						
2	Gemeente ML, stakeholders	Er is een gemeentelijk museumbeleid ontwikkeld.	2025	€ -	€ 10.000,00	€ 10.000,00	€ -
	Pijler 3 Archeologie						
	Actie 1: Vergroting kennis en draagvlak bij de inwoners voor archeologisch onderzoek						
3	Gemeente ML	Er is een kennis- en communicatieplan ter vergroting van kennis en draagvlak voor archeologisch onderzoek.	2024-Q4	€ -	€ 5.000,00	€ 5.000,00	€ -
	Actie 2: Ontwikkeling en uitvoering van een opleidingstraject voor amateurarcheologen						
3	Gemeente ML, Historische Verenigingen, Forte MC	Er is een grotere groep van amateurarcheologen beschikbaar voor het begeleiden van bodemonderzoek	2024	€ -	€ 2.000,00	€ 2.000,00	€ 500,00
	Pijler 4 Kunst						
	Actie 1: Stimuleren van kennisdeling, samenwerking en inspiratie tussen professionele - en amateurkunst						
4	Gemeente ML, professionele en amateurkunstenaars	Er is een programma ontwikkeld om de samenwerking tussen professionals en amateurs te verbeteren, waardoor professionals een betere positie krijgen in het werkveld en amateurs zich verder kunnen ontwikkelen.	2025	€ -	€ 10.000,00	€ 10.000,00	€ -
	Actie 2: Stimuleren van talentontwikkeling van jongeren binnen de kunst						
4	Gemeente ML, professionele en amateurkunstenaars, Forte MC	Vanuit cultuureducatie wordt er voor jongeren van 12 t/m 21 een naschools programma ontwikkelt waarbij samenwerking met professionals als basis wordt ingezet.	2025	€ -	€ 15.000,00	€ 10.000,00	€ 5.000,00
	Pijler 5 Bibliotheken						
	Actie 1: Bibliotheek is een ontmoetingsplaats voor cultuur						
5	Bibliotheek, gemeente ML, dorpskamers	De bibliotheek is een vaste locatie voor kleine en laagdrempelige culturele activiteiten.	2026	€ -	€ 5.000,00	€ 5.000,00	€ -
	Actie 2: Bibliotheek biedt betekenisvolle culturele activiteiten verbonden aan haar literaire rol						
5	Bibliotheek, gemeente ML, dorpskamers	Er is een aanbod van culturele activiteiten, waarbij het lokale erfgoed en kunst gekoppeld is aan het literaire aanbod vanuit de bibliotheken.	2026	€ -	€ 2.500,00	€ 2.500,00	€ -
SUBTOTAAL				€ 150.000,00	€ 158.500,00	€ 89.000,00	€ 70.000,00
	Organisatie						
	Actie: Versterking van de relatie en slagkracht in de dienstverlening t.a.v. cultuur						
Organisatie	Gemeente ML	Loketfunctie in de vorm van een ambtenaar cultuur die zowel in- als externe partijen kan ondersteunen in de verschillende aspecten bij het organiseren, zoals vergunningen, subsidies, netwerk, laagdrempeligheid.					€ 37.500,00
	Evaluatie						
	Actie: Ontwikkeling en uitvoering van monitoring- en evaluatieprogramma						
Evaluatie		Er is een monitoring- en evaluatieprogramma, dat jaarlijks wordt uitgevoerd t.b.v. van de uitvoering van het cultuurbeleid.					
TOTAAL				€ 150.000,00	€ 158.500,00	€ 89.000,00	€ 107.500,00

Raadsinformatiebrief

Onderwerp : Participatie cultuurbeleid
Zaaknummer : 1185919
Datum : 24-8-2023
Portefeuillehouder : Bram Visser
Behandelend ambtenaar : Peter Plaisier

Geachte leden van de raad van Molenlanden,

Tijdens de raadsvergadering van 25 mei 2023 heeft u ingestemd met het kaderstellende cultuurbeleid van Molenlanden. Tijdens deze raadsvergadering is u ook toegezegd op de hoogte gehouden te worden over de uitkomsten van de inwoners enquête en de beide cultuuravonden die recent zijn gehouden. Deze informatiebrief geeft daar invulling aan.

Inwonersenquête

De inwonersenquête heeft tussen 13 april en 30 juni 2023 opengestaan. Inwoners zijn opgeroepen om deze enquête in te vullen. Er is bekendheid gegeven aan de enquête middels de gemeentepagina in Het Kontakt en oproepen op social media. Verder zijn betrokken partijen ingeschakeld om de enquête te verspreiden onder leden en betrokkenen. Noem culturele en historische verenigingen en andere partners in cultuur. Voor jeugd en jongeren is de enquête specifiek verspreid via Giga Molenlanden, jongerenwerkers, Jong Molenlanden, onderwijs en sportverenigingen.

De enquête heeft een respondentenaantal van 254 en is ingevuld door inwoners uit 19 kernen. 21% van de respondenten is 35 jaar of jonger, 43% is tussen de 36 en 55 jaar oud en 36% is 56 jaar of ouder. Een aantal respondenten heeft in de enquête aangegeven graag meer input te willen geven op het gebied van cultuur, hieraan wordt tijdens het vervolgproces invulling gegeven.

Verkregen input

- Kunst en cultuur dient ter vermaak en ontspanning (61%), zorgt voor sfeer in dorp of stad (48%), en maakt dat je jezelf kunt ontwikkelen (48%);
- Het is waardevol om samen met anderen te kunnen deelnemen aan kunst- en cultuuractiviteiten in de buurt (79% belangrijk of heel belangrijk);
- 66% van de respondenten doet of heeft in het verleden meegedaan aan kunst en cultuuractiviteiten;
- De volgende vormen van cultuur spreken het meeste aan: museum, galerie of tentoonstelling (21%), theater of musical (18%), openbare bibliotheek (16%), festival (16%), bezienswaardigheden in dorp of stad (15%);
- 46% van de respondenten heeft het kunst- en culturaanbod in de omgeving in beeld, 36% geeft aan dit niet te hebben, het overige deel geeft aan dit niet te weten;
- 13% van de inwoners geeft aan dat er voldoende vernieuwing is in het culturele aanbod in Molenlanden;

- 31% van de inwoners geeft aan dat het aanbod past bij de behoefte, 28% geeft aan dat dit niet zo is;

Cultuuravonden

Voor meer input voor de uitvoeringsagenda zijn er twee cultuuravonden gehouden op 19 en 28 juni 2023 in Noordeloos en Oud-Alblas. Inwoners, cultuurmakers en professionals zijn opgeroepen om deze avonden te bezoeken en hun input te leveren voor het cultuurbeleid.

Bij de avonden waren lokale cultuurmakers, van professionals tot amateurs, en verenigingen betrokken. Input is opgehaald middels panels, waarmee stellingen en discussies zijn besproken met publiek. Op beide avonden waren naast de panelleden (15 personen, uitgenodigd) 38 inwoners aanwezig, sommige geïnteresseerden zijn beide avonden aanwezig geweest.

Naast de paneldiscussie met publiek is er op de cultuuravonden gebrainstormd in de volgende categorieën:

- Kunst en cultuur als vrijetijdsbesteding/vermaak;
- Kunst en cultuur voor ontwikkeling;
- Kunst en cultuur voor sfeer in dorp op stad;
- Kunst en cultuur voor behoud van erfgoed en traditie;

Verkregen input

- Er is behoefte om nieuwe initiatieven met ondersteuning van de gemeente van de grond te krijgen. Financieel, organisatorisch, in vergunning en in netwerk;
- Het is uitdagend voor organisatoren om geïnteresseerden uit andere kernen te trekken, kernen zijn op zichzelf gericht, communicatie en vervoer speelt daar een rol;
- Er is behoefte in de cultuursector aan onderling contact, kennis en ideeën delen, maar mogelijk ook samenwerking opzetten;
- Er is behoefte aan ondersteuning of hulp bij professionele apparatuur of hulpmiddelen, licht, geluid en andere techniek;
- Het wordt gezien dat het belangrijk is om in de basis bij het onderwijs te beginnen of door te gaan, daar wordt interesse voor kunst en cultuur voor latere leeftijd gelegd;
- Er is ondersteuning nodig bij fondsenwerving;
- Er is behoefte aan een Molenlandse kunst- en cultuurprijs;
- Er is ondersteuning nodig om de leeftijd van 12 tot 30 jaar meer te verbinden aan activiteiten of evenementen;
- De Molenlandse identiteit, streektaal, gewoonten en gebruiken moeten vastgelegd worden voor de toekomst;
- Activiteiten die het dorp verbinden zijn van grote waarde;
- Het is een uitdaging om vrijwilligers aan organisaties te binden;

Brede behoefte

De brede lijn die getrokken kan worden over de enquête heen, en de cultuuravonden:

- De gemeente zou een verbindende rol op cultuur kunnen spelen, en zou kunnen dienen als vraagbaak voor diverse aspecten waar organisatoren tegenaan lopen;
- Culturaanbieders hebben de behoefte om elkaar meer te spreken voor kennis en kunde en samenwerkingen, de gemeente zou die rol op zich kunnen pakken;

- Een Molenlands platform (uit-agenda) wordt vaak genoemd om verder te kijken dan de eigen kern, maar dient ook ter ondersteuning op het vlak van communicatie van organisatoren;
- Locaties zijn met regelmaat een uitdaging, in samenwerking met gemeentelijk vastgoed, dorpshuizen etc. kan hier meer mogelijk in zijn;
- Een borgstelling bij het organiseren van een evenement, of een initiatievensubsidie voor nieuwe activiteiten kunnen bijdragen aan het laagdrempeliger maken van het nemen van een initiatief;

Vervolg

Op dit moment wordt gewerkt aan de uitvoeringsagenda voor cultuur. De inwoners enquête geeft richting, en de cultuuravonden geven voldoende praktische input om verder vorm en richting te geven aan deze uitvoeringsagenda.

De actief betrokken partijen vanuit de kaderstelling en de cultuuravonden worden waar gewenst op de hoogte gehouden en ingezet voor verdere brainstorm over de invulling van de uitvoeringsagenda. De doelstelling daarmee is om een gedragen uitvoeringsagenda te maken.

Planning

De uitvoeringsagenda komt in november in de raad. Op die manier kan de wethouder die deze portefeuille overneemt zich het dossier eigen maken en de uitvoeringsagenda in de raad brengen. Waar nodig leggen wij een raadsvoorstel voor ten aanzien van eventueel extra benodigd budget.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van gemeente Molenlanden,

De secretaris, De burgemeester,

Leon Anink

Theo Segers

